

Antoni M. BADIA I MARGARIT, *Gramàtica de la llengua catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica*, Enciclopèdia Catalana, col. «Biblioteca Universitària», núm. 22. Barcelona, 1994. ISBN 84-7739-751-1.

Badia i Margarit és sens dubte una de les personalitats més destacades del nostre panorama cultural. Ha estat rector de la Universitat de Barcelona durant força anys (1978-1986) i ha excel·lit en diversos vessants de l'estudi sobre la llengua catalana (gramàtica històrica, dialectologia, gramàtica, fonètica i fonologia, sociolingüística, etcètera).

A més, Badia i Margarit té una responsabilitat singularment important en la fixació de la normativa general de la llengua catalana, per la seva condició de president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

L'obra científica d'Antoni M. Badia i Margarit es caracteritza per l'esforç d'aplicació a la llengua catalana de nous corrents i de noves

tendències i disciplines dins dels estudis sobre el llenguatge, a fi de situar la lingüística catalana dins d'uns paràmetres de normalitat en el si de la lingüística internacional, i per la voluntat i la capacitat d'elaborar uns manuals de referència que han contribuït a donar consistència i projecció al coneixement i la descripció de la llengua catalana.

Una obra com la que ara ressenyem s'adiu d'una manera precisa amb aquestes orientacions que han presidit tothora el treball científic de Badia i Margarit.

De fet, aquesta és la segona gramàtica sobre la llengua catalana que ha escrit Badia i Margarit, perquè l'any 1962 ja en va redactar una altra en castellà per encàrrec de l'editorial Gredos, que la va publicar a

la seva prestigiosa col·lecció «Biblioteca Romànica Hispànica».

Per què, després d'aquella primera obra gramatical, Badia i Margarit ens ofereix ara una nova gramàtica? D'entrada, certament els trenta-dos anys transcorreguts des que Badia i Margarit va veure publicada la seva *Gramàtica catalana* ja semblen una bona justificació d'haver escrit aquest nou manual.

A més, Badia ha realitzat aquest llibre amb la voluntat de tenir en compte els aspectes següents:

a) Els avenços produïts en la reflexió i la descripció gramaticals,

b) L'evolució que ha viscut darreterament la llengua catalana, que en bona part és una conseqüència de les circumstàncies externes que n'han condicionat l'ús, i

c) El pes creixent del llenguatge oral —en són exponents prou clars la ràdio i la televisió— en el conjunt dels usos de la llengua.

Badia i Margarit constata uns certs elements de desorientació amb relació a la normativa sobre la llengua catalana (l'integrisme dels observants a ultrança, la defensa d'una permissivitat sense límits, la temptació del «català fàcil», el recurs al castellanisme còmode i perillós) i, per contribuir a contrarestar l'efecte negatiu dels factors esmentats, l'autor propugna en aquesta gramàtica que «la llengua de to elevat fermí en la seva comesa; que la llen-

gua corrent sigui cada vegada més congruent, més digna i més unificada, i que la llengua que de moment funciona com a “segona llengua” [per a les persones que no la tenen com a pròpia i primera] acompleixi la seva funció amb eficàcia» (pàg. 32).

Badia i Margarit es declara en aquesta obra hereu de la tradició gramatical de Pompeu Fabra. L'autor, que desvincula amb nitidesa aquesta gramàtica de la seva condició de president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, perquè ningú no tingui la temptació d'identificar aquesta obra com un document emanat directament de la institució acadèmica, manifesta, però, per evitar equívocs, que «cap afany de ruptura no m'ha mogut a l'hora de concebre-la i de redactar-la» (pàg. 11).

Si aquests són els motius i els propòsits d'aquesta obra, quines en són les característiques?

Badia i Margarit qualifica aquesta obra de *descriptiva*, *normativa*, *diatòpica* i *diatràtica*. La *Gramàtica de la llengua catalana*, que, pel que fa als aspectes formals, Badia i Margarit «emmarcaria dins l'estructuralisme i el funcionalisme europeus de la meitat de la centúria present» (pàg. 61), té com a destinataris persones de cultura general que s'interessen per la llengua, estudiants que n'aprofundeixen l'estudi i universitaris que en fan llur preocupació professional.

Des d'aquesta perspectiva, Badia i Margarit ha escrit un llibre que procura presentar la llengua tal com és —i cal dir que l'obra inclou nombroses exemplificacions dels diversos aspectes de la llengua que examina— (descriptiva), que conté la normativa de la llengua, sancionada per l'Institut d'Estudis Catalans (normativa), que recull les grans varietats geogràfiques de la llengua, atès el caràcter composicional o participatiu de la normativa catalana, que té en compte un nombre significatiu de realitats geolingüístiques, per exemple el polimorfisme verbal (*diatòpica*) i que resta oberta als diversos nivells d'expressió de la llengua actual, que, per raons pràctiques, Badia i Margarit redueix a *elevat, corrent i col·loquial (diatràtica)*.

Un dels trets que singularitza aquesta obra gramatical és la disposició que hi tenen els diversos components. Badia i Margarit, que, contràriament al que havia fet a la seva gramàtica de 1962, no inclou en aquesta obra un capítol de formació de mots, inicia el llibre amb unes «Primeres informacions», d'una naturalesa orientativa i instrumental, i una «Introducció», que conté una guia sobre el valor fonètic dels signes gràfics i uns rudiments de gramàtica i de teoria gramatical.

A continuació, l'obra s'organitza d'acord amb un criteri d'abstracció creixent, tot partint de la realitat lingüística que es produeix en el funcionament del llenguatge (Part 1:

«Sintaxi oracional. El discurs. Les oracions»), passant per l'anàlisi dels seus elements i de les seves funcions (Part 2: «Morfosintaxi. Les formes i les funcions»), fins que arriba a aïllar, dins del conjunt de la cadena fònica, els sons (Part 3: «Els sons. Fonètica i ortografia»).

A la part inicial de la seva gramàtica, Badia i Margarit ens forneix unes orientacions pràctiques per facilitar la consulta de l'obra (una guia bibliogràfica, el sistema de pronunciació figurada i l'Alfabet Fonètic Internacional que utilitza...) i una presentació de la llengua catalana, amb informacions sobre el seu territori i els parlants que l'empren, amb una defensa contundent i convincent de la unitat de la llengua, amb un breu resum de la història de la llengua catalana i amb una crítica, lúcida i esperançada reflexió sobre el seu present.

Com a observació de caràcter general, es pot assenyalar que sorprèn, sobretot en l'examen dels punts més conflictius, l'absència dins del llibre de referències als treballs més rellevants sobre la matèria analitzada, explicable potser per la voluntat de redactar un llibre adreçat a un públic no restringit a especialistes.

La part introductòria de l'obra es divideix en dos capítols: guia de pronunciació i principals normes de funcionament.

A la guia de pronunciació, que palesa el coneixement aprofundit i la perspectiva científica que el profes-

sor Badia té en el camp de la fonètica i la fonologia, Badia ens presenta, en primer lloc, les lletres i les modificacions gràfiques que hom hi fa (accents, dièresis...). A continuació Badia es refereix a les vocals tòniques, a les vocals àtones (amb una anàlisi detallada i útil de les tendències que regulen l'aparició de l'accent secundari), a les combinacions de vocals (incloent-hi les reduccions i absorcions que generen), a les consonants (amb l'examen de les diverses correspondències fonètiques que pot tenir una grafia; per exemple, la grafia *g* pot representar nou sons diferents; en aquest apartat, Badia, a l'hora de tractar de la *l* geminada (*ll*), reconeix que, amb l'excepció dels parlars balearics, la *ll* es redueix correntment a *l*, llevat del cas de mots com *xarel·lo*), als grups de dues consonants (dígrafs) i a les combinacions de consonants (que comporten assimilacions de sonoritat, del punt d'articulació, reduccions i absorcions).

El segon capítol d'aquesta part introductòria s'estructura en tres blocs, dedicats, respectivament, a l'oració gramatical i l'entonació, a les bases de la dinàmica de la llengua i a la relativitat dels límits gramaticals.

A l'inici d'aquest segon capítol, Badia es refereix als enunciats (tros articulats de la cadena fònica total, separat per dues pauses que en determinen la corba tonal i posseïdor de sentit per a l'interlocutor) i a

l'oració gramatical, que pot ser simple o composta i que té el subjecte i el predicat com a elements fonamentals.

Pel que fa a les parts de l'oració, Badia hi distingeix paraules de base lexemàtica (substantiu, adjectiu qualificatiu, verb, adverbi), paraules de referència (pronoms i determinatius, article), paraules de relació (preposició i conjunció) i paraules independents (interjecció). Badia recorda en aquest punt que els elements categoritzadors són: gènere, nombre nominal, persona, nombre verbal, temps, mode, aspecte i veu. També hi tracta el predicat nominal i el predicat verbal, els tipus de complements: el substantiu, l'adjectiu, directe, indirecte i circumstancial, i els casos d'omissió del subjecte o del predicat.

A continuació Badia es refereix a l'entonació. En aquest apartat, l'autor afirma que «la corba tonal és decisiva per a entendre el sentit dels enunciats i per a caracteritzar l'accent genuí de la llengua» (pàg. 122). Badia hi assenjala que els textos es divideixen en unitats tonals i descriu les característiques principals de l'entonació de la llengua i les inflexions de to en l'oració composta.

A l'apartat que dedica a les bases de la dinàmica de la llengua, Badia reprèn l'estudi de les vocals i les consonants. Respecte a les vocals, Badia hi presenta els set timbres vocàlics tònic generalment (*i*, *e* tancada, *e* oberta, *a*, *o* oberta, *o* tancada i *u*),

als quals cal afegir la vocal neutra tònica balear, les tres vocals inaccentuades del català oriental i les cinc vocals inaccentuades del català occidental. Pel que fa a les consonants, Badia hi tracta dels tres parells de consonant sorda i sonora en els ordres labial, dental i velar, de l'ensordiment de les consonants sonores en posició final, de la reducció del territori on es produeix la distinció *b/v*, del ric sistema de vuit sons sibilants del català, del gran nombre de mots acabats en consonant en català, dels 23 fonemes consonàntics que té el català (24 si hi incloem la *v*) i dels elements subjacents.

L'anàlisi que Badia ens forneix dels elements subjacents és certament aclaridora i reeixida, i ens permet de reconèixer tant els elements subjacents d'aparició intermitent (per exemple la *-n-* de *frenar*, que desapareix a *fre*) com els d'aparició en alternança (per exemple: *hereu/hereva*).

A l'apartat següent, Badia tracta dels categoritzadors nominals. En el cas del gènere, el masculí sol ser el membre no marcat i el femení, que pren la marca *-a*, sol comportar l'aparició d'un so subjacent o la transformació de la consonant final (per exemple: *nebot/neboda*). Pel que fa al nombre, el singular és el membre no marcat i el plural duu la marca *-s* i comporta de vegades l'aparició d'un so subjacent (per exemple: *camí/camins*) o el canvi de la consonant final.

Tot seguit, Badia s'ocupa dels elements d'assenyalar i referir, és a dir de les funcions dítiques i anafòriques. Hi tracta dels elements dítics del català i de la reducció de les oposicions en el cas dels demostratius (*aquest/aqueix*) i dels adverbis de lloc (*ací/aquí*).

Badia ens introdueix després en el funcionament del verb, en la denominació dels temps verbals, en els tres tipus de conjugacions (els verbs acabats en *-ar*; els que no acaben en *-ar* ni en *-ir*, excepte *dir*; els acabats en *-ir*, incloent-hi els anomenats «purs» i els incoatius), en la vocal radical, en la vocal temàtica (que sol ser tònica i ens indica la conjugació), en la vocal desinencial, en els morfemes de nombre (la *-n* de la 6a. persona indica plural), de persona (la *-s* de la segona persona, la *-m* de la quarta persona, la *-u* de la cinquena persona i la *-n* de la sisena), de mode i de temps, i en la vinculació entre l'aspecte verbal i el temps gramatical.

Badia dedica l'acabament d'aquesta part d'introducció a la presentació de vuit casos que demostren la relativitat dels límits gramaticals: un adverbi (per exemple *fora*) pot esdevenir preposició, si va seguit de la preposició *de* (*fora de*), o conjunció, si va ser seguit de la conjunció *que* (*fora que*); els problemes que suscita l'abdicació o caiguda de preposicions; els límits entre l'ús de *que* com a relatiu i com a conjunció; la interpretació de les oracions juxta-

posades amb l'ajut de l'entonació; les situacions en què la distinció entre indicatiu i subjuntiu no es correspon amb la diferenciació real/irreal; els usos de *no* sense valor negatiu (en construccions de temor, comparatives, temporals o en exclamacions); els mots que tenen una doble significació, afirmativa i negativa (*cap, ningú, res, enlloc, mai, gens*); les construccions amb *pas*; els pleonasmes, que, en principi, solen ser condemnats, però que en diversos casos són correctes, perquè són estructurals (per exemple: «A mi em sembla que») o emfàtics (per exemple: «la lliçó, la sap de memòria»), i la concordança, que de vegades no és gramatical, sinó *ad sensum* o de sentit (per exemple: «la meitat dels obrers van protestar»).

La part 1 d'aquesta gramàtica s'inicia amb un capítol dedicat a les preposicions, on el professor Badia descriu la relació prepositiva i la forma i l'ús de les preposicions febles (*a, en, amb, de, per* i *per a*) i fortes (*malgrat, entre, segons, sense, ultra, contra, fins, envers, vers, devers, sobre, sota* i *vora*), i les contraccions de preposició i article, les locucions prepositives i els casos d'habilitació.

En conjunt es tracta d'un capítol força precís i complet, i en volem destacar aquí dos aspectes: l'acceptació de la contracció *al* davant d'infinitiu quan equival a una subordinada adverbial, d'acord amb el criteri seguit per Badia a la seva gramàtica de 1962 i per Fabra a la gra-

màtica normativa de 1918, i la insistència de Badia a defensar el sistema normatiu quan no permet l'ús general de *per* davant d'infinitiu amb valor final i el redueix als casos en què el fi o objecte és alhora el motiu de l'acció. En aquest punt, la normativa sembla excessivament casuística i genera dubtes entre els usuaris no especialitzats. Potser seria, doncs, preferible incorporar la possibilitat d'acceptar l'opció simplificadora plantejada per diversos lingüistes, com Coromines i Solà, que, de fet, ja insinuava, si més no en part, Fabra a la conversa filològica de 22 de gener de 1920.

El segon capítol de la part 1 tracta de l'oració simple. Badia hi analitza l'oració simple seguint un doble procediment de classificació: subjectiu i objectiu. Dins la classificació segons el criteri subjectiu, Badia s'ocupa de les oracions enunciatives (afirmatives i negatives), de les exclamatives, de les irrealis (de possibilitat, de probabilitat, dubitatives), de les interrogatives (amb entonació ascendent final i amb el signe d'interrogació a la fi de l'oració —Badia hi recorda la recomanació de l'Institut d'Estudis Catalans d'abstenir-se d'usar el signe d'interrogació per encapçalar una interrogativa—) i de les volitives (optatives, que expressen desig, i exhortatives, que expressen un prec o una ordre). Pel que fa a la classificació de les oracions simples segons el criteri objectiu, Badia hi inclou,

d'una banda, les oracions de predicat nominal i, de l'altra, les oracions de predicat verbal. A l'hora de referir-se a les oracions de predicat nominal, Badia tracta de l'atribut i dels verbs d'atribució i s'atura amb detall i força encert a examinar la problemàtica d'*ésser* i *estar* en la llengua actual, motivada per la influència del model castellà i per tendències evolutives internes del català, que conflueixen a afavorir l'extensió de l'ús del verb *estar*. Quant a les oracions de predicat verbal, Badia hi tracta de les oracions actives, de les passives, de les pronominals (reflexives i recíproques), de les de subjecte incert i de les que no duen subjecte.

Badia dedica el tercer capítol d'aquesta part a les conjuncions i hi explica la naturalesa de la relació conjuntiva, l'abundor de les situacions en què intervé la conjunció *que*, incloent-hi nombroses locucions conjuntives, i els diversos tipus de conjuncions i locucions conjuntives de coordinació: copulatives (*i* i *ni*), disjuntives (*o*), adversatives (*però*, *mes*, *sinó*, *sinó que*, *ans*, *fora*, *excepte...*), illatives (*doncs*, *per tant*, *així*), continuatives (*i encara*, *altrament...*); i de subordinació: locatives (*on*), temporals (*quan*, *mentre...*), modals (*com*, *segons...*), comparatives (*com*, *més/menys ... que*), consecutives (*tan/tant ... que*), finals (*perquè*, *a fi que*, *per tal que*), causals (*perquè*, *ja que*, *per tal com*, *puix que...*), condicionals (*si*, *posat que...*) i conces-

sives (*encara que*, *per més que...*).

L'últim capítol de la part dedicada a la sintaxi oracional dins d'aquesta gramàtica correspon a l'oració composta. Badia ens hi presenta una doble classificació de les oracions compostes: segons el contingut (principals i supeditades) i segons la forma (juxtaposades i conjuntives). Pel que fa a les juxtaposades, és a dir, les oracions col·locades l'una després de l'altra i sense cap nexa conjuntiu, Badia hi destria les pròpies de les impròpies. A continuació Badia es refereix a les dificultats per establir límits nítids entre les oracions coordinades i les oracions subordinades i n'estableix la classificació següent: oracions successives (o coordinades) —copulatives, alternatives, adversatives, illatives—, substantives (o subordinades substantives) —de subjecte, de complement directe, altres oracions substantives—, adjectives (o subordinades adjectives) —especificatives, explicatives, substantivades—, correlatives (o subordinades adverbials I) —locatives, temporals, modals, comparatives, consecutives— i determinatives (o subordinades adverbials II) —finals, causals, condicionals i concessives—. Badia desenvolupa tot seguit aquesta tipologia i ens ofereix una aclaridora i minuciosa exposició sobre cada un d'aquests tipus d'oracions. En vull destacar aquí l'anàlisi i la descripció de les oracions de relatiu.

La part que Badia dedica a la mor-

fosintaxi s'estructura en cinc capítols: cicle nominal, cicle referencial, cicle verbal —el capítol més extens i més complet de l'obra— i l'adverbi.

Dins el cicle nominal Badia analitza exhaustivament els aspectes formals i funcionals del substantiu, l'adjectiu i l'article. Badia hi estudia, en primer lloc, la formació del femení i del plural i, per exemple, adopta una posició flexible respecte al plural dels noms acabats en *-ig*; hi afirma: «La llengua es troba avui de ple en el procés d'establiment i de fixació del nou plural» i «sóc del parer que s'ha admetre el so de transició *o* i restar a l'expectativa respecte a les peculiaritats de la consonant que l'introdueix» (pàg. 415).

Però també s'atura a descriure les funcions sintàctiques del substantiu (subjecte, atribut, complement del nom...), la funció enunciativa i adverbial de l'adjectiu, la substantivació de l'adjectiu, la modificació i la gradació de l'adjectiu, les formes que adopta l'article en català (incloent-hi, per exemple, l'article salat, l'article masculí *lo* nord-occidental i l'article personal), els usos de l'article i l'expressió del valor neutre i pronominal de l'article, que sol suscitar dubtes i vacil·lacions.

Al cicle referencial, Badia tracta de les formes i els usos dels pronoms personals —pronoms forts, pronoms febles simples i grups de pronoms febles—, dels demostratius, dels possessius i dels interrogatius. Pel que

fa als pronoms personals, cal assenyalar l'esforç fet per Badia per tenir en compte diverses particularitats geogràfiques i les tendències evolutives que es constaten (per exemple amb relació als tractaments de respecte), i per recollir i examinar els usos defectuosos.

Quant als demostratius, cal valorar molt positivament la decisió de recollir-hi la forma *este* (la gramàtica normativa de Fabra i la que Badia va publicar l'any 1962 esmenten *est*, però no *este*, que, tanmateix, té un ús general a Tortosa o a les terres valencianes). Amb relació als possessius, podem destacar el comentari que Badia dedica a *llur*. Badia diu que no té un ús espontani, sinó adquirit i que convé servir-se'n amb ple coneixement de l'ús que n'admet la normativa, ja que «fa molt mal efecte de veure juntes l'ampullositat i la incompetència» (pàg. 506).

Al cicle numeral, Badia presenta el sistema dels nombres en català —cardinals, ordinals, fraccionaris i multiplicatius i collectius—, incloent-hi les formes particulars de certs territoris quan hi tenen una implantació prou gran, les formes i els usos dels quantificadors (Badia hi recull, d'una manera realista i plenament encertada, la forma *bastanta*, que no admetia a la seva gramàtica de 1962) i dels indefinits.

El capítol dedicat al cicle verbal és, com ja he dit, una admirable monografia sobre la matèria. I cal recordar que Badia ja hi havia dedi-

cat diverses reflexions al capítol sobre les principals normes de funcionament dins la part introductòria del llibre.

A la morfologia verbal, el català presenta una considerable diversitat de solucions segons el territori, les quals Badia selecciona i ordena en aquest capítol amb un bon criteri. L'extensió d'aquest capítol fa inviable de fer-ne una valoració acurada en aquesta ressenya. Ara bé, entre els aspectes més interessants del capítol que Badia destina a l'estudi del cycle verbal, podem destacar, per exemple, que, pel que fa a la construcció d'obligació «deure + infinitiu», Badia afirma que n'hi ha diverses mostres «a la llengua antiga i en cançons populars, i, sobretot, és un tret ben característic dels parlars valencians i l'hem d'acceptar com a propi de la llengua» (pàg. 613); que, quant a l'ús de l'article davant de l'infinitiu, Badia assenyalava que, «com a substantiu, l'infinitiu pot dur qualsevol determinatiu», però que «és sobretot poc recomanable qualsevol oració substantivada mitjançant l'article» (pàg. 665), i que, respecte a la concordança del participi passat, Badia fa un pas més que Fabra i considera incorrectes avui les construccions del tipus «hem rebudes tres caixes», i, d'altra banda, que, tot i que Fabra afirmava a la gramàtica de 1918 que «és recomanable (si no obligatori) de fer concordar el participi passat amb el complement directe quan aquest és

un pronom feble de tercera persona», Badia reconeix que, «malgrat que en la llengua escrita la concordança surt menys malparada, el comportament més general és de crisi d'aquesta construcció, la qual queda així reduïda als nivells més elevats» (pàg. 683).

Al darrer capítol de la part dedicada a la morfosintaxi, Badia s'ocupa de les formes i les funcions dels adverbis. En primer lloc, Badia hi examina els adverbis lexemàtics: de manera (en la successió d'adverbis en *-ment* dona com a criteri general la repetició de la terminació *-ment*), de correlació i de referència (hi presenta, per exemple, la complexa realitat dels adverbis demostratius de lloc). A continuació Badia tracta dels adverbis de nombre —de qualitat i d'ordre. I finalment analitza els mots d'afirmació, negació i dubte.

La tercera part del llibre té per objecte la fonètica i l'ortografia, i reprèn i completa els aspectes que Badia havia ja introduït dins la guia de pronunciació a l'inici de l'obra. Badia identifica, descriu i exemplifica en aquest capítol els diversos sons vocàlics i consonàntics del català i ens hi ofereix els criteris ortogràfics que cal aplicar per escriure'ls. Aquesta part del llibre té un plantejament alhora minucios i pràctic, i es tanca amb les regles d'accentuació gràfica de les paraules, d'ortografia de la consonant *h* i d'ús de la dièresi, de l'apòstrof i del guionet.

Completen el llibre uns utilíssims i acurats índexs de quadres, de mots gramaticals, de matèries i topogràfic general.

A l'hora de fer una valoració final de la *Gramàtica de la llengua catalana* del professor Antoni M. Badià i Margarit, cal fer, abans de res, un reconeixement explícit de la gran importància que té la publicació d'aquest llibre, que és sens dubte l'obra gramatical més sòlida de què disposa avui la llengua catalana. Badià hi ha sabut combinar l'esforç per recollir, sistematitzar i ordenar la realitat més significativa de la llengua catalana avui en les seves grans varietats dialectals i en la seva diversitat estilística; l'experiència de molts anys de reflexió sobre la llengua, i l'aprofitament de les aporta-

cions metodològiques d'aplicació més útil i viable per facilitar i fer més precisa la descripció del funcionament de la llengua. Totes les obres humanes poden ser millorades i aquesta no n'és l'excepció —ja m'he referit, per exemple, a la mancança d'una part dedicada a la formació de mots—, però el conjunt del treball dut a terme per l'autor en l'elaboració d'aquest llibre té un nivell difícilment superable avui.

Es tracta, doncs, d'una obra magistral, de referència indispensable, destinada a ocupar un lloc central dins la bibliografia lingüística catalana i a ser un instrument extraordinàriament valuós per a l'estudi, el coneixement i l'ús de la nostra llengua.

Carles DUARTE I MONTSERRAT

Carles DUARTE, *Llengua i administració*, Barcelona, Columna, «Capitell, 18», 1993, 210 p.

I. PRESENTACIÓ

Si la reedició d'un llibre és un dels criteris que habitualment es fa servir per tal de valorar-ne l'èxit, no podem deixar de congratular-nos pel fet que una obra arribi a tenir més d'una edició; i encara més si es tracta, com és el cas, d'una obra d'especialitat i d'especialista.

L'autor, publicador incansable, figura ben coneguda, tant per la projecció de la seva obra globalment

considerada com per les nombroses aportacions de caràcter singular en l'àmbit que ens interessa, ens ofereix ara una segona edició de la seva producció *Llengua i administració*.

Al cap de set anys —i hom es podria demanar si som davant d'un cicle màgic—, l'obra és objecte d'una reedició revisada i ampliada. El 1986 en vaig publicar la recensió de la primera edició en aquesta REVISTA DE LLENGUA I DRET, núm. 8, pàg. 259-262, a la qual remeto per a